

Flora en Fauna Quickscan

Ringweg 5 te Heerde

In het kader van een
bestemmingsplanwijziging

Uitvoering	Ruimte voor Advies - J. Mossink Deventerstraat 179, 8171 NS Vaassen
Opdr.gvr.	dhr. J. van Diepen
Locatie	Ringweg 5 te Heerde, perceelnr. HDE00A 2516
Datum	16 november 2015
Status	Definitief

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding en doel	
1.2	Beschrijving locatie en ingreep	
1.3	Opzet onderzoek	
2	Wettelijk kader	4
2.1	Flora- en faunawet	
2.2	Natuurbeschermingswet	
2.3	Ecologische hoofdstructuur	
2.4	Rode lijsten	
3	Resultaten	6
3.1	Beschermde gebieden	
3.2	Beschermde flora	
3.3	Beschermde fauna	
4	Effecten en aanbevelingen	7
4.1	Beschermde gebieden	
4.2	Beschermde flora	
4.3	Beschermde fauna	
4.4	Aanbevelingen	

1.1 Aanleiding en doel

Dit rapport beschrijft de uitkomsten van een ecologische quickscan van een perceel (HDE00A 2516) aan de Ringweg 5 te Heerde. Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging. Het laten uitvoeren van een flora en fauna onderzoek heeft als doel om de (mogelijke) effecten van de bestemmingsplanwijziging en bijbehorende werkzaamheden op beschermde soorten en gebieden in te schatten. Hierbij voldoet in eerste instantie een 'quick scan': een kort onderzoek op basis van een beknopt bronnenonderzoek en een veldbezoek, waarbij een deskundige een inschatting maakt van de mogelijke aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Het betreft een momentopname, er kan dus geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek. De quick scan kan leiden tot uitvoeriger onderzoek of tot een advies voor mitigerende/compenserende maatregelen. De geldigheidsduur van resultaten bedraagt voor zwaarder beschermde soorten in principe 3 jaar en voor licht beschermde soorten 5 jaar.

1.2 Beschrijving locatie en ingreep

De onderzochte locatie betreft het perceel met perceelnummer HDE00P 2516 aan de Ringweg 5 te Heerde in de gelijknamige gemeente, provincie Gelderland. Op het noordwestelijk deel van het perceel staat een woning die door een tuin omringd is. Het overige deel van het perceel is momenteel in gebruik als ponyweide. De ecologische quickscan heeft enkel betrekking op de ponyweide. Het voornemen is om hier een woning te realiseren. Dit valt onder het wettelijk belang "Ruimtelijke inrichting en ontwikkeling". Het perceel ligt ten noordwesten van de bebouwde kom in het buurtschap Hoornerveen. Het landschap wordt gekwalificeerd als "Kleinschalig ontginningslandschap". Het gebied ligt aan de oostrand van de Veluwe op korte afstand van de snelweg A50.

1.4 Opzet onderzoek

De ecologische quickscan bestaat uit een beknopt literatuuronderzoek (verspreidingsatlassen, websites etc.) en een veldbezoek. Op dinsdag 27 oktober 2015 bezocht J. Mossink, ecooloog van het bureau Ruimte voor Advies de locatie. Tijdens dit onderzoek is het terrein verkend op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde planten en dieren. Daarbij is vooral gelet op sporen die op vaste, jaarrond beschermde nesten, verblijfplaatsen of groeilocaties wijzen van soorten waarvan het voorkomen in het gebied bekend is (verspreidingsatlassen, websites, eigen kennis). Daarnaast is de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden in kaart gebracht. De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is mede ingeschat op basis van de terrein- en habitatkenmerken. Tijdens het veldbezoek was het droog en zwaar bewolkt bij een temperatuur van 15 graden.

2

WETTELIJK KADER

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming is geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet en Streekplan.

2.1 Flora- en faunawet

De bescherming van dier- en plantensoorten in Nederland is geregeld via de Flora- en faunawet. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen kan op grond van artikel 75 worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Een ontheffingsaanvraag wordt beoordeeld door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het Ministerie van EZ.

Artikel	Omschrijving verbodsbepaling
Art. 8	Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op andere wijze van de groeiplaats verwijderen van beschermde planten.
Art. 9	Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen of met het oog daarop op sporen van beschermde dieren.
Art. 10	Het opzettelijk verontrusten van beschermde dieren.
Art. 11	Het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren.
Art. 12	Het zoeken, beschadigen of uit het nest halen van eieren van beschermde dieren.

De beschermde soorten zijn ondergebracht in drie tabellen die elk een ander beschermingsregime kennen. In tabel 1 zijn de algemene beschermde soorten ondergebracht. In geval van ruimtelijke ingrepen, en bestendig gebruik en beheer geldt voor de soorten van tabel 1 een vrijstelling van de verbodsbepalingen. In tabel 2 zijn de minder algemene beschermde soorten ondergebracht. In geval van ruimtelijke ingrepen en bestendig gebruik en beheer geldt voor de soorten van tabel 1 een vrijstelling van de verbodsbepalingen, mits men werkt op basis van een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode. In overige gevallen is een ontheffing noodzakelijk, waarbij een lichte toetsing wordt toegepast. In tabel 3 zijn de strikt beschermde soorten ondergebracht, waaronder bijlage 4-soorten van de Habitatrichtlijn. In geval van bestendig gebruik en beheer geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen (uitgezonderd art. 10), mits men werkt op basis van een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode. Voor ruimtelijke ingrepen is in alle gevallen is een ontheffing noodzakelijk, waarbij een zware toetsing wordt toegepast.

Toets	Omschrijving criteria
Lichte toets	1) Doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.
Zware toets	1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen (artikel 2). Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk,

met zo min mogelijk lijden gepaard gaat.

In 2009 is de beoordeling van ontheffingen en het gebruik van gedragscodes gewijzigd als gevolg van uitspraken van de Raad van State. Verder is de lijst uitgebreid van vogels waarvan de nestplaats jaarrond is beschermd. Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn is het alleen nog mogelijk ontheffing te krijgen op grond van een belang dat is opgenomen in de Habitatrichtlijn. Ontheffing op basis van 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling' is niet meer mogelijk. Met betrekking tot de soortgroep vogels kan daarnaast ook geen ontheffing meer worden aangevraagd op basis van 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'. Nadruk ligt op het voorkomen van negatieve effecten. Bij ingrepen die negatieve effecten hebben zijn er twee mogelijkheden: mitigatie en ontheffing. Mitigatie geldt wanneer door toepassing van mitigerende maatregelen negatieve effecten kunnen worden voorkomen. Een ontheffing is dan niet meer verplicht. Ontheffing geldt wanneer mitigatie niet mogelijk is.

2.2 Natuurbeschermingswet

De Nb-wet heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden in Nederland als doel. Daartoe zijn gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Verder vallen ook Beschermd Natuurmonumenten onder de Nb-wet. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De vier genoemde gebieden kunnen overlappen. Activiteiten die een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied. Voor activiteiten is een vergunning mogelijk. Een vergunning wordt pas afgegeven wanneer een zogenaamde 'habitattoets' is doorlopen. Hieruit moet blijken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende provincie.

2.3. Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Gelderse Groene Ontwikkelingszone (GO)

Het GNN en de GO komen voort uit het herdefiniëren van de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS) door de provincie Gelderland. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. In het GNN is uitsluitend sprake van een natuurbestemming. Binnen het GNN zijn ruimtelijke ontwikkelingen slechts mogelijk wanneer deze van groot algemeen of provinciaal belang zijn én er geen reële alternatieven zijn. Er geldt dan wel een compensatieverplichting om negatieve effecten teniet te doen. De GO bestaat uit 'niet-natuurlijke' elementen van de voormalige EHS zoals infrastructuur en bebouwing. In de GO liggen meer ontwikkelingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld bedrijven. De begrenzing en doelstellingen van GNN en GO worden door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in de omgevingsvisie en -verordening.

2.4. Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringsfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Flora- en faunawet nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

3

RESULTATEN

3.1 Beschermde gebieden

Het perceel is geen onderdeel van Natura 2000-gebieden, Gelders Natuurnetwerk (GNN) of Groene Ontwikkelingszone (GO). Het plangebied ligt op korte afstand van Natura 2000-gebied Veluwe. De afstand bedraagt ruim 100 meter, waarbij de begrenzingen gevormd worden door de Kamperweg in het zuiden en Kommerseweg in het noorden. Er zijn geen aangewezen habitattypen in de directe omgeving aanwezig.

De begrenzing van dichtsbijzijnde onderdelen van het Gelders Natuurnetwerk valt grotendeels samen met de begrenzing van het Natura 2000 gebied. Alleen de beekloop direct ten noorden van de Ringweg behoort ook tot GNN en ligt op ruim 10 meter afstand van het plangebied.

3.2 Beschermde flora

De vegetatie is zeer eentonig. Meerdere pony's begrazen het weiland. Het overgrote deel van het terrein bestaat uit zeer kort cultuurgrasland. Op enkele plekken zijn haarden van Grote brandnetel en Ridderzuring ontstaan. Het is uitgesloten dat er beschermde en/of zeldzame soorten binnen het plangebied groeien. Door sterke bemesting en begrazing ontbreken geschikte omstandigheden voor dergelijke soorten.

3.3 Beschermde fauna

Het terrein biedt vrijwel geen mogelijkheden voor vogels, zoogdieren en andere beschermde diersoorten of soortgroepen. Er zijn nauwelijks geschikte broedlocaties voor vogels aanwezig. Alleen een verruigde takkenhoop kan mogelijk door een kleine zangvogel zoals Winterkoning gebruikt worden als nestlocatie. Slechts enkele algemene, licht beschermde zoogdiersoorten maken mogelijk gebruik van het terrein. Het gaat om soorten als Veldmuis en Mol. Er zijn overigens geen sporen van deze soorten aangetroffen tijdens het veldbezoek. Voor zwaardere beschermde soorten uit overige soortgroepen zoals amfibieën, reptielen en insecten is het terrein ongeschikt. Hooguit de algemene soorten Bruine kikker en Gewone pad (tabel 1 Ff-wet) zijn te verwachten.

Afb. 3.1: Foto vanuit de zuidhoek van het plangebied genomen. De vegetatie wordt zeer kort gehouden door de pony's. Slechts op enkele plekken weten ruigtesoorten zich te handhaven. Voor beschermde diersoorten is het weiland vrijwel geheel ongeschikt.

Afb. 3.2: Ligging locatie (rode cirkel) t.o.v. Natura 2000-gebied Veluwe (groen). De Kamperweg en Kommerseweg vormen de begrenzing in het zuiden respectievelijk noorden. Bron ondergrond: Provincie Gelderland, luchtfoto 2014.

Afb. 3.3: Gelders Natuurnetwerk (donkergroen) en Groene Ontwikkelingszone (lichtgroen) in de omgeving van het plangebied (rood kader). Enkele meters ten noorden van de Ringweg loopt een beek die ook tot het GNN behoort maar niet goed op de originele kaart te zien is. Daarom is de globale beekloop met een rode pijl ingetekend. Bron ondergrond: Provincie Gelderland, luchtfoto 2014.

4

EFFECTEN EN AANBEVELINGEN

4.1 Effect op beschermde natuurgebieden

Natura 2000-gebied Veluwe ligt op korte afstand van het plangebied. Het plangebied wordt van het Natura 2000-gebied gescheiden door de Kamperweg, Kommerseweg en diverse woningen met bijbehorende tuinen. Er liggen geen aangewezen habitattypen binnen een straal van 500 meter van het plangebied. Gezien de aard en beperkte schaal van de ingreep is een effect op doelstellingen van Natura 2000-gebied Veluwe uitgesloten.

Het plangebied is geen onderdeel van Gelders Natuurnetwerk of Groene Ontwikkelingszone. Volgens de Omgevingsvisie van de provincie Gelderland (vastgesteld juli 2014) geldt voor GNN en GO geen externe werking. Nader onderzoek naar mogelijke effecten op GNN of GO is niet nodig. Afgezien hiervan zijn negatieve effecten op voorhand niet te verwachten gezien de aard van de ingreep.

4.2 Effect op beschermde flora

Het terrein is ongeschikt als leefgebied voor beschermde vaatplanten. Een effect is daarom op voorhand uitgesloten.

4.3 Effect op beschermde fauna

De werkzaamheden hebben mogelijk een negatief effect op enkele algemeen beschermde soorten (tabel 1 Ff-wet). Voor dergelijke soorten geldt een vrijstelling van de ontheffingsplicht bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Effecten op zwaarder beschermde diersoorten zijn zo goed als uitgesloten. Slechts een verruigde hoop met takken is geschikt als broedlocatie voor kleine zangvogels die dicht bij de grond broeden, zoals Winterkoning. Broedende vogels mogen nooit verstoord worden. Door de takkenhoop te verwijderen buiten het broedseizoen is verstoring van broedende vogels uit te sluiten.

4.4 Aanbevelingen

- De realisatie van een woning en herinrichting van het terrein leiden niet tot negatieve effecten op natuurgebieden of zwaarder beschermde soorten. Vervolgonderzoek is niet nodig. Het aanvragen van een vergunning Nb-wet 1998 of een ontheffing Ff-wet is niet aan de orde.
- De begroeide takkenhoop buiten het broedseizoen verwijderen om verstoring van broedende vogels te voorkomen. In de periode oktober-februari is de kans op broedgevallen nihil, dit is dan ook de beste periode om de stapel te verwijderen. Let wel: het broedseizoen is geen vastgestelde periode, van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn. Deze mogen nooit verstoord worden.